

CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

JEROME K. JEROME

Trei într-o barcă

(fără a pune la socoteală și câinele)

Traducere din limba engleză de
LIA DECEI

CORINT

Redactor: MIRELLA ACSENTE
Tehnoredactare computerizată: MIHAELA CIUFU

Designul copertei: ANDREEA APOSTOL
Ilustrația copertei: Ernest R. Fox, *Malul Tamisei, Richmond upon Thames*

Jerome K. Jerome
THREE MEN IN A BOAT
(TO SAY NOTHING OF THE DOG)

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.
CORINT este marcă înregistrată.

ISBN: 978-606-8623-68-9

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
JEROME, JEROME K.

Trei într-o barcă / Jerome K. Jerome;
trad.: Lia Decei; - București: Corint Books, 2015
ISBN 978-606-8623-68-9

I. Decei, Lia (trad.)

821.111-31=135.1

PREFAȚĂ

Frumusețea acestei cărți nu constă în stilul ei literar sau în mulțimea ori utilitatea informațiilor pe care le conține, ci mai ales în fidelitatea simplă cu care redă adevărul. Paginile sale conțin înregistrarea unor evenimente care s-au petrecut cu adevărat. Tot ce am făcut a fost să le dau puțină culoare; pentru asta nu cer nimic în plus. George, Harris și Montmorency nu sunt idealuri poetice, ci ființe din carne și oase — mai ales George, care cântărește cam 76 de kilograme. Alte lucrări s-ar putea să exceleze în profunzimea gândirii și în cunoașterea naturii umane; alte cărți s-ar putea să rivalizeze cu aceasta în originalitate și dimensiuni; dar, în ceea ce privește veridicitatea incurabilă și fără speranță, nimic din ceea ce a fost descoperit până în prezent nu o poate depăși. Aceasta, mai mult decât toate celelalte puncte de atracție ale sale, va face, o simt, ca acest volum să fie prețuit de orice cititor sincer și va adăuga un plus de greutate lecțiilor pe care le învățăm din cele povestite în paginile ce urmează.

Londra, august 1889

CAPITOLUL I

*Trei oameni bolnavi — Suferințele lui George și Harris —
Victimă a o sută șapte maladii fatale — Rețete utile — Tratarea
afecțiunilor ficatului la copii — Convenim că suntem surmenați
și că avem nevoie de odihnă — O săptămână pe
mare? — George sugerează fluviul¹ — Montmorency are o
obiecție — O moțiune originală cu o majoritate de trei la unu*

Eram patru — George, William Samuel Harris, eu și Montmorency. Ne aflam în camera mea; fumam și discutam despre cât de rău o duceam — rău din punct de vedere medical, vreau să spun.

Nu ne simțeam deloc bine și asta ne făcea destul de nervoși. Harris a spus că uneori avea amețeli extraordinare și că nu prea știa ce face, iar George a declarat că și *el* avea amețeli și că nu prea știa pe ce lume se află. Cât despre mine, aveam probleme cu ficatul. Știam că era vorba de ficat, deoarece tocmai citisem prospectul unui medicament în care erau detaliate diversele simptome care îi pot indica unui om că ficatul său nu funcționează cum trebuie. Eu le aveam pe toate.

Este extraordinar, dar nu citesc niciodată prospectul unui medicament fără să ajung la concluzia că sufăr de boala respectivă în cea mai virulentă formă. În fiecare caz, diagnosticul pare a corespunde exact senzațiilor pe care le resimt.

¹ Fluviul Tamisa (n. tr.).

Îmi amintesc că într-o zi m-am dus la British Museum pentru a citi cum pot trata o ușoară indispoziție — presupun că era vorba despre o rinită alergică. Am luat cartea și am citit tot ce mă interesa; apoi, într-un moment necugetat, am întors într-o doară paginile volumului și am început să studiez fără grabă bolile, în general. Am uitat care a fost prima maladie peste care am dat — un flagel îngrozitor, devastator, cred — și, înainte de a parcurge jumătate din lista „simptomelor prevestitoare”, în minte mi-a încolțit ideea că suferisem de acea boală.

Am stat acolo o vreme, îngrozit, iar apoi, în apatia disperării, am continuat să răsfoiesc paginile cărții. Am ajuns la febra tifoidă — am citit simptomele, am descoperit că am avut febră tifoidă, probabil că suferisem de ea timp de mai multe luni fără să știu —, m-am întrebat ce altă boală mai avusesem; am ajuns apoi la coree — am descoperit, așa cum mă așteptam, că suferisem și e coree —, am început să fiu interesat de cazul meu și, hotărât să mă examinez în detaliu, am luat-o în ordine alfabetică — am citit despre astm și mi-am dat seama că eram bolnav și că faza acută va debuta peste două săptămâni. Am descoperit, cu ușurare, că avusesem maladia lui Bright¹ doar într-o formă benignă și că mai aveam ani buni de trăit. Suferisem și de holeră, cu severe complicații, și se părea că eram bolnav de difterie încă de la naștere. Am parcurs cu conștiinciozitate toate cele douăzeci și șase de litere și am ajuns la concluzia că singura afecțiune de care nu suferisem era apa la genunchi.

La început m-am simțit mai degrabă jignit; mi se părea că este vorba de o lipsă de considerație. De ce nu avusesem apă la genunchi? De ce această omisiune jignitoare? După un timp, totuși, au învins sentimente mai puțin înverșunate. M-am gândit că am avut toate bolile cunoscute în patologie și m-am decis să fiu mai puțin

¹ Nefrită cronică (n. tr.).

egoist și să mă descurc și fără apă la genunchi. Guta, în faza cea mai malignă, după cum se părea, mă atacase fără să știu; sufeream, evident, de zymosis¹ încă din copilărie. După zymosis nu mai era nimic, așa că am ajuns la concluzia că nu mai sufeream de altceva.

Am stat și am cântărit bine lucrurile. M-am gândit că eram un caz interesant din punct de vedere medical; ce achiziție aș fi pentru studenți! Nu ar mai fi necesar ca studenții să „umble din spital în spital”, dacă m-ar avea pe mine. Eram eu însumi un spital. Ar fi fost de ajuns să mă studieze cu atenție, după care nu le mai rămânea decât să-și ia diplomele.

Apoi m-am întrebat cât mai aveam de trăit. Am încercat să mă examinez. Mi-am luat pulsul. La început, am avut senzația că nu am puls deloc. Apoi, dintr-odată, mi s-a părut că începe să bată. Mi-am scos ceasul și am numărat. O sută patruzeci și șapte de bătăi pe minut. Am încercat să-mi simt bătăile inimii. Nu le simțeam. Inima mea încetase să mai bată. Mai târziu, am ajuns la concluzia că inima s-a aflat la locul ei tot timpul și că bătea, dar nu pot să garantez. M-am palpat ușor peste tot, de la ceea ce numesc eu talie până la cap, pe fiecare parte și chiar puțin spre spate. Dar nu am simțit și nici nu am auzit nimic. Am încercat să-mi examinez limba. Am scos limba cât am putut, am închis un ochi și am încercat să o cercetez cu celălalt. Am reușit să-i văd doar vârful și singurul lucru cu care m-am ales a fost certitudinea că am avut scarlatină.

Când intrasem în bibliotecă eram un om fericit și sănătos. Am ieșit de acolo o adevărată epavă.

M-am dus la medicul meu. Suntem vechi prieteni. Îmi ia pulsul, se uită la limba mea, discutăm despre vreme de câte ori îmi închipui eu că sunt grav bolnav, și toate astea fără să-mi ia niciun

¹ Boală infecțioasă, produsă în general de o ciupercă (n. tr.).

ban; așa că m-am gândit că îi fac un serviciu dacă mă duc la el acum. „Ceea ce își dorește un doctor”, mi-am spus, „este să practice. Trebuie să mă vadă. Va avea ce să practice pe mine, mai mult decât pe o mie șapte sute de pacienți obișnuiți, cu doar una sau două boli fiecare.” Prin urmare, m-am dus la el.

— Ei bine, ce te supără? m-a întrebat.

I-am spus:

— Nu am să abuzez de timpul tău, dragul meu, spunându-ți ce mă supără. Viața e scurtă și s-ar putea să îți dai obștescul sfârșit înainte de a termina ce am de zis. Dar îți voi spune ce *nu* mă supără. Nu am apă la genunchi. De ce, nu știu, dar sunt sigur de asta. Totuși, sufăr de toate celelalte boli.

Și i-am istorisit cum am descoperit acest lucru.

El m-a examinat, mi-a luat pulsul și m-a palpat și, fără să mă avertizeze — dând dovadă de lașitate, după părerea mea —, mi-a dat chiar o lovitură de berbece cu capul. După aceea, s-a așezat și a scris o rețetă, apoi a îndoit-o și mi-a dat-o. iar eu am luat-o, am băgat-o în buzunar și am plecat.

Nu m-am uitat ce scrisese. Am intrat în cea mai apropiată farmacie și am dat rețeta.

Farmacistul a citit-o, apoi mi-a dat-o înapoi.

Mi-a spus că nu are ce scrie acolo.

— Sunteți farmacist? l-am întrebat.

— Da, mi-a spus. Dacă aș fi fost vânzător sau hotelier, poate că v-aș fi putut ajuta. Sunt doar farmacist, așa că mă simt depășit.

Am citit rețeta. Iată ce scria:

„1 livră¹ de biftec, cu

1 pintă² de bere amară

o dată la șase ore.

1 plimbare de zece mile în fiecare dimineață.

¹ Livră, unitate de măsură pentru greutate, egală cu 453 grame (n. tr.).

² Pintă, unitate de măsură pentru volum, egală cu 0,56 litri (n. tr.).

1 pat la ora 11 fix în fiecare seară.

Și nu-ți împuia capul cu lucruri pe care nu le înțelegi.”

I-am respectat indicațiile, cu un rezultat fericit — din punctul meu de vedere —, și anume că am scăpat cu viață și încă mai trăiesc.

Acum, întorcându-mă la prospectul referitor la medicamentul pentru ficat, prezentam simptomele, fără nicio îndoială, cel mai important fiind „o repulsie generală față de munca de orice fel”.

Nu există cuvinte care să evoce suferințele prin care am trecut. Încă din cea mai fragedă copilărie, am fost un adevărat martir. Nu îmi amintesc să fi trăit o singură zi fără să sufăr. Nu se știa, pe atunci, că era vorba de ficat. Știința medicală era într-un stadiu mai puțin avansat ca în ziua de azi și toată lumea considera că este vorba de lene.

„Diavol împielit ce ești”, îmi spuneau, „trezește-te și apucă-te să faci ceva pentru a-ți câștiga existența” — neștiind, bineînțeles, că eram bolnav.

Nu îmi dădeau hapuri; în schimb, m-am ales cu o grămadă de scatoalce. Și, deși pare ciudat, acele scatoalce m-au vindecat deseori — cel puțin pentru moment. Am învățat că o palmă peste ceafă are un efect mai benefic asupra ficatului, făcându-mă să mă apuc de treabă fără să mai pierd timpul, decât o întregă cutie de medicamente din ziua de azi.

Știți, adeseori este așa — leacurile simple, demodate sunt uneori mai eficiente decât toate doctoriile la un loc.

Timp de o jumătate de oră, ne-am descris unul altuia bolile de care sufeream. Le-am explicat lui George și lui William Harris cum mă simt dimineața când mă trezesc, iar William Harris ne-a spus cum se simte seara când merge la culcare; iar George, așezat pe covorașul din fața căminului, ne-a demonstrat că are talent de actor, arătându-ne cum se simte în timpul nopții.

George își *imaginează* că este bolnav; adevărul este că, de fapt, nu are nimic.

Tocmai atunci, doamna Poppets a bătut la ușă și ne-a întrebat dacă vrem să mâncăm. Ne-am zâmbit cu tristețe și i-am răspuns că, la urma urmei, poate că ar trebui să încercăm să punem ceva în gură. Harris a declarat că o bucățică de mâncare în stomac ține în șah uneori boala, iar doamna Poppets a adus tava; ne-am așezat la masă și ne-am omorât timpul cu niște friptură cu ceapă și o tartă cu rubarbă.

Probabil că eram tare slăbit la vremea aceea, deoarece știu că, după prima jumătate de oră, mâncarea nu mă mai interesa — lucru neobișnuit pentru mine — și nu am gustat niciun pic de brânză.

După ce ne-am făcut datoria, ne-am umplut din nou paharele, ne-am aprins pipele și am reluat conversația despre starea sănătății noastre. Nu știam prea bine ce se întâmpla de fapt cu noi, însă părerea unanimă a fost că — indiferent despre ce ar fi fost vorba — munceam prea mult.

— Avem nevoie de odihnă, a spus Harris.

— Odihnă și o schimbare totală de mediu, a spus George. Tensiunea excesivă la care a fost supus creierul nostru a provocat o depresie generală a organismului. O schimbare de decor și absența necesității de a gândi vor reface echilibrul mintal.

George are un văr care este descris de obicei ca „student la medicină”, așa că are, în mod natural, un fel cumva medicalo-familial de a pune problema.

Am fost de acord cu George și am sugerat că ar trebui să căutăm un loc izolat, arhaic, departe de lumea dezlănțuită și să ne retragem timp de o săptămână pentru a visa pe cărările lui admirate — un colțișor pe jumătate uitat de lume, ascuns de zâne departe de lumea gălăgioasă —, un cuib de vulturi agățat sus, pe

stâncile Timpului, de unde zgomotul făcut de valurile secolului al XIX-lea să se audă slab, în surdină.

Harris a declarat că va fi de-a dreptul plictisitor. A spus că știe la ce fel de loc mă refer; un loc în care toată lumea se duce la culcare la ora opt și nu poți găsi un *Referee*¹, nici măcar cu bani buni, iar ca să îți cumperi tutun de pipă ești nevoit să parcurgi zece mile.

— Nu, a spus Harris, dacă vrei odihnă și schimbare, nimic nu se compară cu o călătorie pe mare.

Am obiectat cu energie împotriva călătoriei pe mare. O călătorie pe mare îți face bine dacă durează cel puțin două luni, dar o săptămână pe mare face mai mult rău decât bine.

Pornești luni cu ideea că te vei simți bine. Fluturi mâna în semn de rămas-bun către cei de pe mal, îți aprinzi o pipă mare și te plimbi pe punte țațoș, ca și cum ai fi căpitanul Cook, Sir Francis Drake și Cristofor Columb la un loc. Marți, îți dorești să nu fi pornit în această călătorie. Miercuri, joi și vineri, ai vrea să fii mort. Sâmbătă, ești în stare să înghiți puțină supă de carne, să te plimbi pe punte și să răspunzi cu un zâmbet timid, dar degajat atunci când persoanele bune la suflet te întrebă cum te mai simți. Duminică, începi să mergi cu mai multă siguranță pe punte. Iar luni dimineața, în timp ce stai cu bagajul și umbrela în mână, lângă copastie, așteptând să debarci pe țarm, începe să îți placă.

Îmi amintesc de cumnatul meu, care a făcut odată o călătorie pe mare, din motive de sănătate. A luat o cabină dus-întors de la Londra la Liverpool, iar când a ajuns la Liverpool, singurul lucru care l-a preocupat a fost cum să vândă biletul de întoarcere.

¹ *Referee*, jurnal sportiv publicat între 1877 și 1928 în Marea Britanie (n. ed. engl.).

L-a oferit peste tot în oraș cu o reducere uimitoare, așa mi s-a spus, și i-a fost vândut în cele din urmă cu optsprezece penny unui tânăr suferind de ficat care tocmai fusese sfătuit de medicul său să se ducă la malul mării și să facă sport.

— Malul mării! — i-a spus cumnatul meu, vârându-i biletul în mâini cu afecțiune — da, vei avea suficient pentru toată viața; cât despre sport, vei face mai mult sport stând pe vasul acela decât pe uscat!

El — cumnatul meu — s-a întors cu trenul. A declarat că North-Western Railway era o companie suficient de prielnică sănătății.

Un alt tip pe care îl cunosc a plecat într-o călătorie de o săptămână de-a lungul coastei și, înainte de a porni, stewardul l-a întrebat dacă dorește să plătească separat după fiecare masă sau să achite înainte, pe o săptămână, costul unui meniu fix.

Stewardul i-a recomandat ultima variantă, fiind că era mult mai ieftin așa. I-a spus că îl costă două lire și cinci șilingi pentru toată săptămâna. I-a mai spus că la micul dejun vor avea pește și friptură la grătar. Prânzul se servea la ora unu și consta din patru feluri. Cina se lua la ora șase — supă, pește, antreu, carne, salată, dulciuri, brânză și desert. La zece se servea un supeu cu feluri de mâncare ușoare.

Prietenul meu s-a gândit că e mai bine să opteze pentru meniul fix (îi place să mănânce bine); zis și făcut.

La prânz se aflau la Sheerness. Nu prea îi era foame, așa că s-a mulțumit cu puțină carne fiartă de vită și cu câteva căpșuni cu frișcă. A fost foarte gânditor toată după-amiaza; uneori i se părea că nu a mâncat nimic altceva decât carne fiartă de vită timp de câteva săptămâni, iar alteori că nu s-a hrănit ani întregi decât cu căpșuni cu frișcă. Adevărul este că nici carnea de vită și nici căpșunile cu frișcă nu păreau prea fericite în stomacul său, ba dimpotrivă — păreau destul de nemulțumite.

La ora șase, i s-a spus că e gata cina. Anunțul nu i-a trezit deloc interesul, dar s-a gândit că trebuia să consume ceva din cele două lire și cinci șilingi, așa că a coborât ținându-se de frânghii și diverse alte lucruri. Un miros plăcut de ceapă și șuncă prăjită, combinat cu pește prăjit și legume l-a întâmpinat în capul scârilor, iar stewardul și-a făcut apariția și l-a întrebat, cu un zâmbet mioros:

— Cu ce vă servesc, domnule?

— Scoate-mă de aici, a replicat amical, cu o voce slăbită.

L-au ajutat să urce scara cât mai repede, l-au rezemat de balustradă, pe punte, și l-au lăsat acolo.

În următoarele patru zile a dus o viață simplă și fără de prihană, hrănindu-se cu pesmeți marinărești uscați (vreau să spun că pesmeții erau uscați, nu marinarii) și cu apă minerală, însă duminică s-a ridicat din pat și a cerut ceai slab și pâine prăjită, iar luni s-a îndopat cu supă de pui. A părăsit nava marți și a privit-o cu regret în timp ce aceasta se îndepărta de chei.

— Uite-o cum pleacă, a spus, uite-o cum pleacă și duce cu ea mâncare în valoare de două lire care îmi aparține și pe care nu am reușit să o mănânc.

A declarat că, dacă ar mai fi avut o zi la dispoziție, ar fi reușit să rezolve problema.

Prin urmare, mi-am luat gândul de la călătoria pe mare. Nu pentru că aș fi trăit vreo experiență similară, după cum le-am explicat. Nu am avut niciodată rău de mare. Însă îmi era teamă pentru George. George a declarat că el nu are probleme și că excursia i-ar face mai degrabă plăcere, însă ne sfătuiește pe mine și pe Harris să nu ne mai gândim la asta, deoarece este aproape sigur că amândoi vom avea rău de mare. Harris a spus că, pentru el, a fost întotdeauna un mister cum reușesc unii să aibă rău de mare — a spus că el consideră că o fac intenționat, din

fandoseală — și a adăugat că și-a dorit de multe ori să aibă și el, dar nu a reușit niciodată.

Apoi ne-a povestit mai multe anecdote în care era vorba despre traversarea Canalului Mânecii. Marea era atât de agitată, încât a fost nevoie ca pasagerii să fie legați de paturile lor; el și căpitanul au fost singurele ființe de la bord care nu au avut rău de mare. Uneori era vorba de el și de secund, dar în general personajele principale erau el și un alt bărbat. Dacă nu erau el și un altul, atunci era numai Harris singur.

Mi se pare curios, dar nimeni nu are niciodată rău de mare când se află pe uscat. Pe mare, întâlnești o mulțime de oameni care se simt cu adevărat foarte rău, ambarcațiunea e plină, însă nu am întâlnit niciodată un om aflat pe uscat care să fi trăit vreodată ceea ce se cheamă rău de mare. Este un mister unde se ascund, când se află pe uscat, miile de marinari nepricepuți care mișună pe orice navă.

Dacă cei mai mulți oameni ar fi ca tipul pe care l-am văzut într-o zi pe vaporul de Yarmouth, aş putea rezolva enigma destul de ușor. Era chiar dincolo de Southend Pier¹, îmi amintesc, și atârna printr-unul dintre hublouri într-o poziție foarte periculoasă. M-am îndreptat spre el, cu intenția de a-l salva.

— Hei! Vino încoace, i-am spus, zgâlțâindu-l. Ai să cazi peste bord.

— Oh, vai mie! Măcar de-aș cădea! a fost singurul răspuns pe care l-am obținut; am fost nevoit să-l las acolo.

După trei săptămâni, l-am întâlnit în cafeneaua unui hotel din Bath, vorbind despre călătoriile lui și explicând, cu entuziasm, cât de mult iubea marea.

¹ Southend Pier, promenadă construită din lemn în 1830, apoi din fier în 1889. Ultima adăugire datează din 1929, când măsura 2 158 m și era cea mai lungă de acest gen din lume (n. tr.).

— Un bun marinar! a replicat la întrebările puse, cu invidie, de un tânăr timid; ei bine, mărturisesc, am avut o *dată* rău de mare. Era în largul Capului Horn. Vasul a naufragiat în dimineața următoare.

Eu am intervenit:

— Nu cumva ești cel care se simțea cam rău undeva lângă Southend Pier și încerca să se arunce peste bord?

— Southend Pier? a întrebat el, foarte uimit.

— Da, ne îndreptam spre Yarmouth, s-au împlinit trei săptămâni vinerea trecută.

— Oh, ah — da, a răspuns, acum îmi amintesc. În după-amiaza aceea am avut o durere de cap cumplită. De la murături, știți. Au fost cele mai dezagreabile murături pe care le-am mâncat vreodată pe o navă respectabilă. *Dumneavoastră* ați mâncat din murăturile acelea?

În ceea ce mă privește, eu am descoperit un remediu excelent pentru răul de mare: mă balansez. Te plasezi în centrul punții și, în timp ce ambarcațiunea se mișcă, te miști și tu în așa fel încât să îți menții corpul mereu în poziție verticală. Când se ridică partea din față a navei, te miști înainte, până ce aproape atingi puntea cu nasul, iar când se ridică partea din spate, te lași pe spate. Din nefericire, o poți face o oră sau două, dar nu te poți balansa o săptămână întreagă.

George a spus:

— Să facem o excursie pe fluviu.

A mai spus că vom avea aer curat, mișcare și liniște; schimbarea continuă de decor ne va ocupa mintea (inclusiv bruma de minte care i-a mai rămas lui Harris), iar munca brută ne va face poftă de mâncare și de somn.

Harris a spus că nu crede că George va îndrăzni să întreprindă ceva care să aibă tendința de a-l face mai somnoros decât era deja, fiindcă s-ar putea ca treaba asta să fie periculoasă. A mai spus că nu înțelege prea bine cum va reuși George să doarmă mai

mult decât în prezent, având în vedere că într-o zi nu sunt decât douăzeci și patru de ore, atât vara, cât și iarna; dar se gândește că dacă ar dormi mai mult, ar fi ca și mort și astfel ar economisi banii de masă și casă.

Harris a spus că, totuși, i s-ar potrivi ca un „T”. Nu știu ce e un „T”¹ (cu excepția celui de șase penny, care include pâine, unt și prăjituri la discreție. Și e destul de avantajos la prețul ăsta, dacă nu ai mâncat nimic la prânz.) Se părea însă că ni se potrivește tuturor, ceea ce e mult spus.

Și mie mi se potrivea ca un „T”, iar Harris și cu mine am declarat într-un glas că ideea lui George era una bună; am spus-o pe un ton care implica oarecum faptul că eram surprinși că George se poate dovedi atât de inteligent.

Singurul care nu a fost prea încântat de sugestie a fost Montmorency. Nu i-a plăcut niciodată fluviul.

„E foarte bine pentru voi, băieți”, a spus el. „Vouă vă place, mie însă, nu. Nu am nimic de făcut acolo. Nu mă omor după peisaje și nu fumez. Dacă o să văd un șobolan, nu o să opriți; dacă o să vreau să mă culc, o să faceți cine știe ce prostie în barcă și o să mă aruncați peste bord. Dacă mă întrebați pe mine, întreaga poveste mi se pare curată nebunie.”

Eram trei la unu, totuși, iar moțiunea a trecut.

¹ Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe omofonia, în limba engleză, dintre pronunția literei T și cea a cuvântului *tea* — ceai (n. tr.).

CAPITOLUL II

*Facem planuri — Plăcerile campării sub cerul liber în
noapțile senine — Același lucru, în noapțile ploioase — Ajungem
la un compromis — Montmorency, primele impresii — Temeri
că probabil este prea bun pentru această lume, temeri
îndepărtate ulterior ca lipsite de teme — Ședința este
suspendată*

Am întins hărțile și am început să discutăm despre planurile noastre.

Ne-am hotărât să plecăm sâmbăta viitoare de la Kingston. Harris și cu mine urma să ne ducem dimineață să luăm barca și să o ducem până la Chertsey, unde trebuia să ne întâlnim cu George, care nu poate pleca din City¹ decât după-amiaza (George doarme la bancă de la zece la patru în fiecare zi, cu excepția sâmbetelor, când este trezit și dat afară la ora două). Ne-am întrebat dacă era mai bine să campăm sub cerul liber sau să dormim la hanuri. George și cu mine eram pentru camparea sub cerul liber. Am spus că va fi sălbatic și neîngrădit, cât se poate de patriarhal.

Încet-încet, amintirea aurie a soarelui dispare în inima norilor reci și triști. Tăcute, ca niște copii supărați, păsările au încetat să cânte și numai strigătul trist al potârniciei și țipătul strident al cârsteiului mai tulbură liniștea solemnă din jurul culcușului apei, unde ziua, pe sfârșite, își dă ultima suflare.

¹ Cartierul comercial al Londrei, unde se află majoritatea băncilor (n. tr.).

Din pădurea întunecată de pe ambele maluri, umbre cenușii — armata de fantele a Noptii — se târăsc neauzite pentru a alunga ariergarda întârziată a luminii și trec, cu pași neauziți, nevăzuți pe deasupra ierbii unduitoare și prin stuful care parcă oftează, iar Noaptea, așezată pe tronul ei sumbru, își strânge aripile negre peste lumea întunecată și, din palatul ei fantomă, luminat de stelele palide, domnește în tăcere.

Noi ne adăpostim bărcuța într-un ungher retras, ridicăm cortul și pregătim o cină frugală. Mâncăm, apoi ne umplem și ne aprindem pipele; discuția noastră plăcută se poartă pe un ton scăzut, muzical. În pauze, râul, care se joacă în jurul bărcii noastre, bolborosește vechi povești ciudate și tainice, susură încetișor un cântec vechi, pe care îl cântă de mii de ani — și pe care îl va cânta mii de ani de acum înainte —, un cântec pe care noi, care am învățat să iubim chipul lui mereu schimbător, care ne-am adăpostit de atâtea ori la sânul lui primitiv, credem că îl înțelegem oarecum, deși nu putem tălmăci în cuvinte simple povestea pe care am ascultat-o.

Iată-ne așezați pe malul râului, în timp ce luna, care și ea iubește fluviul, se oprește să-l sărute ca o soră și îl înconjoară cu brațele-i argintii, iar noi îl privim cum curge mai departe, cântând, susurând, pentru a se întâlni cu regina lui, marea, până ce vocile noastre se pierd în liniștea ce ne înconjoară, iar pipele se sting, până ce noi, oameni obișnuiți, destul de tineri, ne simțim ciudat de gânditori, pe jumătate triști, pe jumătate veseli, și nu ne mai pasă sau nu mai vrem să vorbim, până ce izbucnim în râs și, ridicându-ne, ne scuturăm pipele de cenușă și ne spunem „Noapte bună”. Apoi, legănați de susurul apelor și de foșnetul frunzelor, adormim sub imensul cer înstelat și visăm că lumea e din nou la începuturi — tânără și proaspătă cum era înainte ca secole de chinuri și griji să îi brăzdeze fața, înainte ca păcatele și nebuniile copiilor ei să îi fi îmbătrânit inima iubitoare, frumoasă și gingașă,

așa cum era în acele zile de mult apuse în care, mamă tânără, ne hrănea pe noi, copiii ei, la sânul ei primitiv, înainte ca viclesugurile și sulemenelile civilizației să ne fi ademenit departe de brațele ei iubitoare, iar rânjetele otrăvite ale prefăcătoriei să ne facă să ne simțim rușinați de viața simplă pe care o duceam alături de ea, în sălașul simplu, dar demn în care s-a născut omenirea acum multe mii de ani.

Harris a întrebat:

— Dar ce ne facem dacă plouă?

Nu îl poți păcăli pe Harris. Harris nu este o fire poetică — Harris nu „plânge niciodată fără motiv”. Dacă ochii lui Harris sunt plini de lacrimi, poți pune mâna în foc că a mâncat ceapă sau a pus prea mult sos Worcester peste cotlet.

Dacă te afli cu Harris pe malul mării și spui: „Ascultă! Auzi? Sunt oare sirenele care cântă în adâncurile mării sau spiritele triste care jelesc cadavrele albe ascunse în desișul algelor?”, Harris te ia de braț și zice: „Știu eu ce e, bătrâne, ai răcit. Vino cu mine. Cunosc un locșor undeva după colț unde poți să bei un păhărel din cel mai bun whisky scoțian pe care l-ai gustat vreodată — te drege cât ai zice pește!”

Harris știe întotdeauna „un locșor undeva după colț” unde poți găsi ceva nemaipomenit de bun de băut. Cred că dacă te-ai întâlni cu Harris în Paradis (presupunând că se poate întâmpla așa ceva), te-ar întâmpina imediat cu următoarele cuvinte:

— Mă bucur grozav că ai venit, bătrâne. Am descoperit un locșor minunat undeva după colț unde poți bea un nectar pe cinste.

Totuși, în ceea ce privește camparea sub cerul liber, felul lui practic de a vedea lucrurile ni s-a părut demn de luat în seamă. Nu este deloc plăcut să dormi sub cerul liber pe ploaie.

E seară. Ești ud până la piele, ai apă în încălțări, iar lucrurile, până la unul, îți sunt ude. Totul ți se pare depriment. Descoperi pe

mal un loc care nu e chiar atât de mocirlos ca altele, acostezi și scoți cortul; doi încep să îl monteze.

Cortul e ud și greu, flutură în bătaia vântului și se prăbușește peste tine, îți șfichiuieste fața și te scoate din minți. De sus toarnă cu găleata. Este destul de greu să montezi un cort pe vreme bună; pe ploaie, încercarea devine un fel de muncă a lui Hercule. Ai impresia că, în loc să te ajute, amicul tău își bate joc de tine. Abia ai fixat partea ta cu țărșul, că el ridică pânza în partea lui și strică totul.

— Hei! Ce ai de gând? strigi tu.

— Ce ai *tu* de gând? îți răspunde. Țin-te bine!

— Nu mai trage; nu vezi că nu e bine, tâmpitul? strigi tu.

— Nu, strigă și el, dă-i drumul în partea ta!

— Îți spun că nu e bine deloc! răcnești, dorindu-ți să-i arzi vreo două; și tragi de frânghii cu toată puterea, scoțând toți țărșii din partea lui.

— Ah, idiot afurisit! îl auzi mormăind în barbă, apoi smucește cu putere și totul se duce de râpă.

Pui ciocanul jos și te îndrepti spre el ca să-i comunicii ce crezi despre toată afacerea. În același timp, el o pornește în aceeași direcție și îți explică punctul lui de vedere. Continuați să vă învârtiți, spunându-vă vorbe grele, până ce cortul se prăbușește dintr-o mișcare și vă lasă privind unul la altul peste ruinele lui, apoi exclamați amândoi, într-un glas:

— Uite ce ai făcut! Ce ți-am spus eu?

Între timp, al treilea, care încercase să scoată apa din barcă, reușind să-și umple mânecile hainei, și care blestemase în sinea lui în ultimele zece minute, vrea să știe ce naiba faceți și de ce afurisitul de cort nu e montat încă.

Într-un târziu, cu chiu, cu vai, cortul este fixat și reușiți să vă aduceți lucrurile pe uscat. Nu are niciun rost să faceți focul, așa că aprindeți mașina de gătit cu spirt și vă adunați în jurul ei.

Apa de ploaie este felul principal de mâncare. Pâinea este pe trei sferturi udă, plăcinta cu carne mustește de apă, iar gemul, untul, sarea și cafeaua s-au combinat, transformându-se în supă.

După cină, descoperiți că tutunul este umed și nu puteți fuma. Din fericire, aveți o sticlă cu o licoare care te înveselește și te amețește, dacă e consumată în cantități rezonabile, iar asta vă trezește interesul pentru viață, suficient pentru a vă face să vă duceți la culcare.

Te culci deci și visezi că un elefant s-a așezat pe pieptul tău și că un vulcan a erupt și te-a aruncat pe fundul mării — cu elefantul care încă doarme liniștit peste tine. Te trezești cu gândul că s-a petrecut ceva îngrozitor. Prima ta impresie este că a venit sfârșitul lumii, apoi te gândești că nu se poate întâmpla așa ceva și că e vorba de hoți și de ucigași sau poate de un incendiu. Îți exprimi această părere în modul obișnuit. Totuși, nimeni nu îți vine în ajutor, și tot ce știi este că mii de oameni te lovesc cu picioarele și că te înăbuși.

Se pare că mai e ceva care are probleme. Îl auzi gemând undeva sub pat. Hotărât să îți vinzi scump pielea, te lupți cu disperare, lovești în dreapta și în stânga cu mâinile și picioarele, în timp ce răcnești ca din gură de șarpe. În cele din urmă, se desface ceva și te trezești respirând aerul proaspăt. La jumătate de yard¹ mai încolo, zărești un tâlhar pe jumătate dezbrăcat, gata să te ucidă, și te pregătești pentru o luptă pe viață și pe moarte cu el, când începe să se lumineze de ziuă și îți dai seama că este vorba de Jim.

— Oh, tu ești, nu-i așa? spune acesta, recunoscându-te în același moment.

— Da, răspunzi, frecându-te la ochi, ce s-a întâmplat?

— Afurisitul de cort s-a prăbușit, cred, spune el. Unde-i Bill?

¹ Yard, unitate de măsură pentru lungime, egală cu 0,91 m (n. tr.).